

μένην, ἀναπόδραστον συμφοράν. Βαρεῖα νόσος κατέλαβε τὸν δυστυχή οἰκογενειάρχην, καὶ μέχρι τῆς σήμερον ὑπῆρχεν εἰσέτι ἡ παρήγορος ἐλπίς ὅτι ἡ ἰσχυρὰ αὐτοῦ κρᾶσις θὰ ὑπερνικήσῃ τὴν χαλεπὴν κρίσιν, ἀλλὰ σήμερον πᾶσα ἐλπίς ἀφανίζεται. Πλήρεις ὀδυνηρᾶς προαισθήσεως ἀκολουθοῦσι τὸν ἱατρὸν ἡ μήτηρ καὶ ἡ σύζυγος τοῦ ἀσθενοῦς, ὅπως ἀκούσωσιν ἐκ τοῦ στόματός του τὴν σκληρὰν βεβαιότητα. Ἡ σύζυγος καταβάλλεται ἤδη παρὰ τῇ θύρᾳ ὑπὸ τῆς πολλῆς θλίψεως καὶ ἐκρήγνυται εἰς σπασμωδικούς λυγμούς. Καὶ τὸ μικρὸν θυγάτριον, ὅπερ τόσον προῶρως μέλλει ν' ἀποφανισθῇ, φαίνεται ὅτι προαισθάνεται τὸ ἐπικείμενον φοβερὸν δυστύχημα. Μόνῃ ἡ γραῖα, ἥτις πολλὰ δεινὰ ὑπέφερεν ἐν τῷ βίῳ, ἀκολουθεῖ τὸν ἱατρὸν μέχρι τῆς ὁδοῦ, ἀλγοῦσα μὲν ἀλλ' ἀτάραχος καὶ παρσκευασμένη διὰ τὸ φοβερὸν ἄκουσμα. Μετὰ σιγῆς ἐνδομύχου θλίψεως ἀκούει τοὺς λόγους τοῦ ἀγαθοῦ ἱατροῦ, ὅστις ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ σκληροῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος δὲν ἀπώλεσε τὸ εὐγενὲς αἰσθημα τοῦ οἴκου, ἀλλ' ὅπως ἔχει ἀνοικτὰ τὰ ὄμματα διὰ τὰς ἀσθενείας τοῦ σώματος οὕτως ἔχει καὶ τὴν καρδίαν ἀνοικτὴν διὰ τὰς θλίψεις τῆς ψυχῆς.

4. ΔΩΡΑ Δ' ΙΣΤΡΙΑ (σ. 371).

5. EMIN ΠΑΣΣΑΣ (σελ. 375).

Ὁ Ἐμὶν πασσᾶς εἶτε, μὲ τὸ ἀληθὲς αὐτοῦ ὄνομα, ὁ Δρ. Schnitzer εἶνε Γερμανὸς τὸ γένος καὶ ἐγεννήθη τῇ 28. Μαρτίου 1840 ἐν Oppeln τῆς Σιλεσίας. Ὁ μέγας αὐτοῦ πόθος πρὸς τὸ ἄγνωστον καὶ ἡ ἐξαιρετικὴ τοῦ ἀγάπῃ πρὸς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ὥθησαν αὐτὸν εἰς τὴν περιήγησιν μεμακρυσμένων καὶ ἀγνώστων χωρῶν. Τὸ 1864 ἐν ἡλικίᾳ 24 ἐτῶν ἀποπερατώσας τὰς ἱατρικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Βερολίνῳ κατέλιπε τὴν πόλιν ταύτην καὶ μετέβη εἰς Τουρκίαν, ἔνθα ἐγένετο δεκτὸς ἐν τῇ συνοδείᾳ τοῦ τότε Βαλῆ Μουσσὶρ Ἰσμαήλ Χακκὴ πασσᾶ, μεθ' οὗ περιηγήθη τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ τουρκικοῦ κράτους, Ἀρμενίαν, Συρίαν καὶ Ἀραβίαν. Ἐν ἔτει 1873 ἐπανέκαμψεν εἰς Γερμανίαν, ἔνθα διέμεινεν ὀλίγον μόνον χρόνον, τὸ δὲ 1876 βλέπομεν αὐτὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Δρ. Ἐμὶν Ἐφφέντι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως. Περὶ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ὀνόματός του ἔγραψεν ἡδὴ ἐν ἔτει 1877 ἐκ Τραπεζοῦντος τὰ ἑξῆς: „Καὶ ἐνταῦθα ἐν Τραπεζοῦντι δὲν με ἐγκατέλιπεν ἡ ἀγαθὴ μου τύχη καὶ ἀπέκτησα ταχέως καλὴν φήμην ὡς ἱατρός. Πρὸς τούτοις ἔγεινα ἐντελὴς κάτοχος τῆς τουρκικῆς καὶ ἀραβικῆς γλώσσης, ὡς οὐδεὶς ἴσως ἄλλος Εὐρωπαῖος, ἐξοικειώθη δὲ ἐπὶ τοσοῦτον πρὸς τὰ ἐνταῦθα ἦθη καὶ ἔθιμα, ὥστε ὑπὸ τὸ τουρκικὸν ὄνομα, ὅπερ με καλύπτει οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποπτεύσῃ ὅτι εἶμαι Γερμανός.

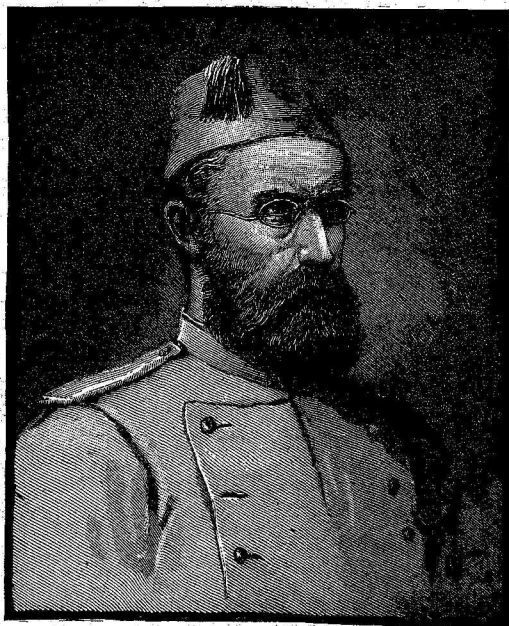
Ὁ Δρ. Σνίτσερ διετέλεσε κυβερνητικὸς ἱατρός τῶν χωρῶν τοῦ ἰσημερινοῦ ὑπὸ τὸν Γόρδων, ὅστις ἀμέσως ἀνεγνώρισε τὴν ἀξίαν καὶ ἱκανότητα τοῦ παρὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως τεθέντος εἰς τὴν διάθεσίν τοῦ Γερμανοῦ ἱατροῦ, καὶ ἐπεφόρτισεν αὐτὸν μὲ διπλωματικὰς ἀποστολάς πρὸς τοὺς

φυλάρχους τῆς Οὐγάνδας καὶ τοῦ Οὐγγιόρου, ὃς ὁ Δρ. Σνίτσερ ἐξεπλήρωσε πρὸς μεγάλην τοῦ Γόρδωνος εὐαρέσκειαν. Ὁ Γόρδων ἐξεδήλωσε τὴν πρὸς τὸν γερμανὸν ἱατρὸν ἐμπιστοσύνην αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ ὡς μουδίου, δηλαδὴ διοικητοῦ, τοῦ Χατ-ελ-Εστρίβα ἐν ταῖς τοῦ ἰσημερινοῦ χώραις. Τῷ 1878 ὁ Ἐμὶν ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ βέη καὶ ἐγένετο ὡσαύτως διοικητὴς τοῦ Λάδου. Μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Χαρτοῦμ καὶ τὸν φόνον τοῦ Γόρδωνος παρέμειναν ὡς ὑποδιοικηταὶ ἐν τῷ νοτίῳ Σουδᾶν, ὁ μὲν Ἀγγλὸς Λούπτων Βέης ἐν Βαχρ-ελ-Γαζέλ, ὁ δ' Ἐμὶν πασσᾶς ἐν Λάδῳ τοῦ Νείλου. Ἡ κυριαρχία ὅμως τοῦ Λούπτωνος βέη ἔληξε κατὰ τινὰ στάσιν τῶν Μαύρων τοῦ Δίγκια, ἐνῷ ὁ Ἐμὶν πασσᾶς διετέλει ἐν εὐτυχεστέρᾳ ἢ ὁ Λούπτων θέσει ἕνεκα τῆς μεγάλης ἀποστάσεως τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τῶν ἐν Σουδᾶν ὁπαδῶν τοῦ Μαγδῆ, ἐκτὸς δὲ τούτου εἶχε τότε εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ πλείονας τῶν 200 ἀνδρῶν

τακτικοῦ στρατοῦ. Περιελθόντος ὅμως τοῦ Βαχρ-ελ-Γαζέλ εἰς χεῖρας τῶν ἐπαναστατῶν ἠναγκάσθη καὶ ὁ Ἐμὶν πασσᾶς νὰ παραδώσῃ ἀλληλοδιαδόχως πάσας τὰς παρὰ τῷ Νείλῳ ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ ν' ἀποσυρθῇ πρὸς τὰ ἄνω τοῦ ποταμοῦ μέρη καὶ νοτίως αὐτοῦ. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1885 ἡ ἐπαρχία Λάδο ἐξεκενώθη ὑπὸ τοῦ Ἐμὶν πασσᾶ ὅστις ἀμέσως ὑπέστρεψε διὰ τοῦ Μούγγη, τοῦ Λαβόρε καὶ τοῦ Δουφέις εἰς τὴν Βαδαλάνην.

Αἱ τελευταῖαι ἄμεσοι περὶ τοῦ Ἐμὶν πασσᾶ εἰδήσεις χρονολογοῦνται ἀπὸ 2. Νοεμβρίου 1887 ὅτε οὗτος ἐξεδήλου τὴν ἀμετάτρεπτον αὐτοῦ ἀπόφασιν νὰ ἐμμείνη ἐν τῷ ἔργῳ, ὅπερ ἀνέλαβεν. Ἐν νεωτέραις ἐπιστολαῖς ἐξέφρασεν ἡδὴ τὴν πρόθεσιν ἵνα, μετὰ τὴν συνένωσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Στάνλεϋ καὶ παραλαβὴν νέων ὅπλων καὶ πολεμοφοδίων, προέλῃς ἀπὸς τὸν ἄνω Νείλον,

ἀνακτήσῃται τὰς ἀρχαίας καὶ κατὰ τὸ 1885 ἐγκαταλειφθεῖσας θέσεις καὶ ἀναλάβῃ τέλος τὸ ἔργον, ἐν ᾧ ὁ Γόρδων ἀπέτυχεν. Ἐμμεσοὶ περὶ τοῦ Ἐμὶν πασσᾶ εἰδήσεις ὑπάρχουσιν ἡδὴ ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1888, χρονολογούμεναι ἐκ Ζανζιβάρης ἀπὸ τῆς 31. Ἰουλίου. Ἡ θέσις αὐτοῦ κατέστη λίαν δυσχερής, μετὰ μεγίστης δυσκολίας ἐπρομηθεύετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτήδεια, παρὰ δὲ τῷ στρατῷ ἤρξατο νὰ ἐπικρατῇ μεγίστη δυσἀρέσκεια. Τῇ 4. Ἀπριλίου ὁ Ἐμὶν πασσᾶς προσεκήληθη ὑπὸ τοῦ Μαγδῆ ἐκ Χαρτοῦμ ἵνα παραδοθῇ καὶ ἐγκαταλίπῃ τὸν στρατὸν αὐτοῦ καθ' ὅσον μάλιστα ὁ Μαγδῆς διέταξεν ἐκστρατεῖαν ἐναντίον αὐτοῦ. Ὁ Ἐμὶν πασσᾶς ἐσκόπει νὰ προβῇ ἐναντίον τῆς ἐκστρατείας ταύτης καὶ νὰ προχωρήσῃ διὰ τοῦ Λάδου ἵνα ἐκπλήξῃ τὸν ἐχθρὸν καὶ διὰ τῆς περὶ τὴν ἐπιθεσιν ταχύτητος αὐτοῦ ἐπανορθώσῃ τὴν τῶν ἐπιτηδεῶν ἑλλειψιν. Τηλεγραφικῶς ἠγγέλθη ἐσχάτως ἐκ Λονδίνου ὅτι ἡ κυβερνήσις ἀμφιβάλλει περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ Ἐμὶν πασσᾶ καὶ τοῦ Στάνλεϋ ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Μαγδῆ, ἀφ' ἐτέρου ὅμως ἀγγέλλεται ὅτι ἐν Βερολίνῳ καὶ ἐν Λονδίνῳ ἡ σύλληψις τοῦ Ἐμὶν ἤρξατο νὰ καθίσταται πιστευτή.

EMIN ΠΑΣΣΑΣ.